Съфинансирано от Европейския съюз

Справка за получени предложения и коментари от Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 (ПРР), в рамките на писмена процедура (трета, повторно изпращане), проведена в периода 05.02.2024 г. - 07.02.2024 г. относно одобряване на следните проекти на документи:
- изменение на ИГРП на ПРР за 2024 г.;
- методология и критерии за избор на операции по процедура „Подкрепа за успешно изпълнение на ПРР“ по Приоритет 5 „Техническа помощ“ на ПРР

№	Данни на подателя	Получени коментари/предложения	Становище на УО	Коментари на УО
1.	Управляващия орган на Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027, по електронна поща на 02.02.2024 г.	Становище по предложението за Проект на изменена ИГРП за 2024 г. по Програма „Региони в растеж“: **По операция 6 „Обучения на работното място в най-силно засегнатите от климатичния преход области“** **Формулирана** е твърде обща цел на операцията, поради което няма яснота за потенциалните целеви групи (вероятно това са лица, заети в предприятията, засегнати от зеления преход) и начина на изпълнение на операцията. Възможно е самите предприятия, засегнати от зеления преход, да получат средства за обучения на свои служители от АЗ, но е възможно и директно обученията за лицата (като физически лица, независимо от работодателя им) да се реализират	Приемат се предоставените коментари по операция: - 6 „Обучения на работното място в най-силно засегнатите от климатичния преход области“; - 7 „Картографиране на уменията на косвено засегнатите	Коментарите са отразени в проекта на изменение на ИГРП за 2024 г. на ПРР.

		от АЗ без участие на предприятията, в които лицата са заети. Това създава и следните допълнителни коментари: Налице е разминаване между наименованието на операцията, което включва понятието „обучение на работното място“ и допустимите по нея дейности, от които става ясно, че се предвижда да се финансират обучения за придобиване или повишаване на професионална квалификация или за придобиване на ключови компетентности и зелени умения, в т. ч. с възможност за ваучерна система/подкрепа. Следва да поясним, че обученията на работното място се провеждат само от самия работодател, по реда определен в Кодекса на труда, докато другите обучения – от доставчици на обучение, които могат да бъдат наети с договори от АЗ, вкл. за работа с ваучери, да обучават лицата, без настоящите работодатели на обучаемите да имат отношения с тези доставчици. Обучение на работното място следва да се провежда само в случай на заетост при нов работодател. То се организира от работодателя, като целта му е лицето да придобие конкретни умения за работа на конкретното работно място, на което е нието да работи към момента. Може да се обмисли вариант, при който на лица, които например преминават на заетост на непълно работно време при настоящия си работодател, засегнат от зеления преход, и биват включвани в обучение, да им се изплаща разликата в намаленото възнаграждение от АЗ, като стимул за включване в обучение. В ПРР 2021-2027 в дейностите по Направление 2 на приоритета,	лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области“ и - 8 „Преквалификация и повишаване на работната сила в най-силно засегнатите от климатичния преход области“.	

		финансиран от ФСП, са предвидени „компенсации за служители в периода на обучение докато все още работят при настоящи/преходни/нови работодатели“. Операцията би имала по-осезаем ефект, ако бъде реализирана след извършването на картографирането на уменията на лицата засегнати от зеления преход. От особена важност е, обученията да са насочени към знания, умения и квалификация, които ще съответстват на потенциалните нови работни места на обучаемите. Това изисква преди старта на обученията по операцията да е налице информация за определяне на потенциалните бъдещи работодатели и сферата на тяхната дейност. Демаркацията с операции за обучение, финансирани по линия на ПРЧР следва да се извършва на ниво индивидуален представител на целевата група от страна на конкретния бенефициент Агенция по заетостта. Към момента, и в предстоящите години до 2026-2027 г., по ПРЧР ще работят множество операции, някои от които реализирани от АЗ, насочени към обучения и квалификация на безработни и заети лица. Също е необходимо да се прецизира целта на операцията по отношение на връзка с образованието. От така представената информация, не е видна необходимост от „професионално образование“, а само от „професионално обучение“. Ако операцията е насочена към професионално образование, то следва да има адекватни дейности, които да се реализират в институции от формалното образование, а такива в операцията не се предвиждат. Предлагаме в целта		

		на операцията да отпаднат думите „образование и..“. **По операция 7 „Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области“** В Териториалните планове за справедлив преход, Анекс 4, е посочено, че дейностите за картографиране на уменията на косвено засегнати от прехода лица (членове на семействата на заети лица в ТЕЦ и въглищните мини, както и работещи в свързаните индустрии) ще надградят дейностите за картографиране на уменията на пряко заетите лица в ТЕЦ и въглищните мини, които е предвидено да се реализират по проект в рамките на П РЧР 2021-2027. Също така е посочено, че в рамките на Програма „Развитие на регионите“ (ПРР) ще бъде подкрепен проект за осъществяване на картографиране на уменията на косвено засегнати от прехода лица след като са изготвени методология за прогнозиране и прогнози за развитието на пазара на труда, които са дейности от проекта по П РЧР 2021-2027. Предвид това, операцията „Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области“ следва да бъде обявена за кандидатстване след като стартира проектът по П РЧР, изготвена е и е приложена/тествана методологията за картографиране на уменията сред пряко заетите лица в ТЕЦ и въглищните мини и са изготвени методологията за прогнозиране и първите прогнози. В случай от спешна необходимост от стартиране на процеса на картографиране на		

		уменията на косвено засегнатите от прехода лица, може да се помисли и върху обединяване на процеса по картографиране в рамките на една обща операция с цел прилагане на единна методика, като може да се финансира от ФСП или в рамките на вече одобрената от КН на ПРЧР операция „Адресиране на предизвикателствата на пазара на труда“. В допълнение, при операцията „Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области“ предлагаме да не се посочват КТП и КНСБ изрично в партньорството. При тази операция целевите групи са членове на семействата на заети лица в ТЕЦ и въглищните мини и заетите лица в свързаните индустрии и ролята на синдикатите за достигане на тези лица не е аргумент за тяхното директно включване като партньори. **По операция 8 „Преквалификация и повишаване на работната сила в най-силно засегнатите от климатичния преход области“** Предложените дейности в операцията са разнородни, като вероятно се цели предоставяне на цялостен персонализиран пакет за всяко засегнато лице от целевата група. В тази връзка не е ясно какво точно би включвало дейност „Улесняване трудовата интеграцията на засегнатите лица“. Дали под това наименование се има предвид посредническата услуга, която засегнатите лица биха получили от Агенция по заетостта? Считаме, че това следва да се конкретизира в ИГРП. Предлагаме също така при осигуряване на заетост при нов работодател, да се включи възможността		

		за подкрепа чрез ментор на работното място. В случай че по операцията се предвижда изплащането на заетост на засегнати от зеления преход, то заложеният бюджет по операцията би бил недостатъчен за осигуряване на заетост на лицата от целевата групи. Това е така, доколкото считаме, че е необходимо да бъдат предоставени стимули на работодатели за разкрива на работни места, както и временни компенсации за засегнатите от прехода за покриване на загубата им на доход. Демаркацията с операции, финансирани по линия на ПРЧР със сходни дейности, следва да се извършва на ниво индивидуален представител на целевата група от страна на конкретния бенефициент Агенция по заетостта. В допълнение, считаме, че дейностите по операция 6 и операция 8 могат да бъдат обособени в рамките на една цялостна операция с бенефициент Агенция по заетостта. УО на ПРЧР предлага експертна подкрепа на УО на ПРР при разработване на самите критерии за избор на операция и насоки за кандидатстване.		
2.	Министерство на енергетиката (МЕ), по електронна поща на 05.02.2024 г.	От името на Министерството на енергетиката представям на Вашето внимание следното становище и предложение: **1.** По отношение на приоритета Техническа помощ считаме, че е важно още на този етап да се предвиди включването на Министерството на енергетиката като допустим бенефициент, независимо от необходимостта от допълнителна работа по процедурата. Това е така, тъй като Министерството на енергетиката следва да има активна роля на етапа на изпълнение на	Предоставените коментари по точки **1** и **2** се приемат за информация.	**1.** Към настоящия момент процедура „Подкрепа за Министерство на енергетиката“ не е в достатъчно напреднал етап, като УО на ПРР ще предприеме необходимите действия за включването ѝ при последващо изменение на ИГРП за текущия или през следващ период, след съгласуване с Европейската комисия; **2.** УО на ПРР ще предприеме

		териториалните планове за справедлив преход още от най-ранна фаза, а именно етапа на планиране на трансформацията на регионите. В този смисъл, необходимо е в максимално кратки срокове министерството да бъде подпомогнато в този процес. **2.** По отношение на приоритет Справедлив преход считаме, че за 2024 г. следва да бъдат предвидени дейностите по рекултивация на терените, независимо от необходимостта от допълнителни анализи относно начина на организиране на дейността. Предлагаме дейността да се включи с прогнозна дата на обявяване 3-4 тримесечие на 2024 г., което дава достатъчно време за подготовка.		необходимите действия за разработване и обявяване на процедурата, в сътрудничество с МЕ, в максимално кратък срок и в съответствие с изискуемите процедури по предварително съгласуване на документите и в съответствие с изискванията на европейското и националното законодателство.
3.	Европейската комисия, по електронна поща на 05.02.2024 г.	**1.** По отношение на **процедура 5** „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публични сгради“ – *Необходима е дискусия по отношение на нуждите от тази мярка и срокове; фокусът на енергийната ефективност в рамките на ФСП са уязвимите домакинства; затова трябва да обсъдим колко финансиране трябва да бъде отделено за многофамилни апартаменти и единични домакинства, за да се гарантира спазването и на желанието за приоритизиране на уязвимите домакинства по ФСП.;* **2.** По отношение на: **- процедура 6** „Обучения на работното място в най-силно засегнатите от климатичния преход области“ - *Важно е да се изясни кои са целевите групи; въз основа на неотдавнашните дискусии с Contour Global разбираме, че е необходимо да се*	**1.** Предоставените коментари по процедура 5 се приемат и процедурата е заличена от проекта на изменение на ИГРП за 2024 г. на ПРР. **2.** Предоставените коментари се приемат за информация. **3.** Предоставеният коментар се приема. **4.** Предоставените	Коментарите по т. 1, 2, 3 и 4 са отразени в проекта на изменение на ИГРП за 2024 г. на ПРР, както следва: 1. Процедура 5 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публични сгради“ е заличена от проекта на изменение на ИГРП за 2024 г. на ПРР; 2. По отношение на предоставените коментари по т. 2 относно целевите групи по процедурите, свързани с обучения и преквалификация, в проекта на изменение на ИГРП, УО е предоставил възможност за насочване на подкрепата към всички предприятия, попадащи в допустимия обхват за финансиране от ФСП и поради това не диференцира целевото поле на

		ускори стартирането на процедури за покриване на нуждите от обучение и преквалификация на работниците на големите предприятия; Ще се радваме да проведем дискусия по този въпрос възможно най-скоро; **- процедура 8** „Преквалификация и повишаване на работната сила в най-силно засегнатите от климатичния преход области“ - *Моля, вижте свързания коментар по-горе; Ако се отнася до големи предприятия (моля, пояснете), трябва да бъде предвидено времево и трябва да се уточни, ако процедурата е отворена за големи предприятия.* **3.** По отношение на **процедура 10** „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони“ - *Отбелязваме, че сте въвели допълнителна процедура за индустриалните паркове по преработения вариант от 2 февруари; във връзка с това бихме предложили и позоваване на създаването на индустриални паркове с чисти технологии (нулеви емисии)* **4.** По отношение на **процедура 13** „Подкрепа за изпълнение на ТПСП в областите Кюстендил Перник и Стара Загора“ - *Моля, пояснете/конкретизирайте необходимостта от тази процедура, целите, допустимите дейности и предложения бюджет;* - *В рамките на приоритета за техническа помощ в програмата имаме предвидена следната дейност: Повишаване на капацитета на заинтересованите страни и местните власти в регионите за справедлив преход към планиране и управление на проекти за енергийна трансформация;*	коментари съответно се приемат/се приемат за информация.	микро, малки, средни и големи предприятия; 3. По отношение на предоставения коментар по т. 3, УО е конкретизирал целта и допустимите дейности по процедурата; 4. Коментарите по т. 4: - (първо тире) се приемат и са отразени в проекта на изменение на ИГРП за 2024 г., като са конкретизирани и детайлизирани целта и допустимите дейности по процедурата; - (второ и трето тире) се приемат за информация. Към настоящия момент УО не планира процедура за техническа помощ за подготовка на проекти, вкл. технически/ работни проекти, предвид че в рамките на периода 2023 – 2024 г., както по ОПРР, така и чрез други източници с европейско и национално финансиране са отворени за кандидатстване процедури в подкрепа на сходни дейности. В допълнение, при идентифицирана необходимост от разработване и публикуване на процедура с тази насоченост, УО своевременно ще

		- *Поради това процедурата следва да бъде отворена както за местните, така и за регионалните участници и следва да се съсредоточи върху подкрепата за подготовката на проекти.*		предприеме необходимите действия за включването ѝ в ИГРП по ПРР.
4.	Управляващия орган на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП), по електронна поща на 07.02.2024 г.	Становище на Управляващия орган на Програма „Конкурентоспособност и иновации“ 2021 – 2027 г. (ПКИП) във връзка с предложения за съгласуване проект на изменена Индикативна годишна работна програма (ИГРП) за 2024 г. на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (ПРР) Във връзка с представените за повторно съгласуване документи от КН, отнасящи се до предложеното първо изменение на ИГРП за 2024 г. на ПРР, и по-конкретно включените нови процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритет 4 „Справедлив преход“, и в качеството ми на представител на УО на ПКИП, представям следните коментари и предложение: - Относно предвидената процедура за подбор „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход“, в проекта на изменение на ИГРП за 2024 г. са посочени следните индикативни допустими дейности „създаване на условия за преход към чисти технологии, в т.ч. чрез преструктуриране, диверсификация, техническа модернизация, иновации и др. с използване уменията на пряко засегнатата от прехода работна	**Приема се.** Коментарите ще бъдат взети предвид при подготовката на Насоки за кандидатстване по съответните процедури.	**Коментарите са отразени в проекта на изменение на ИГРП за 2024 г. на ПРР.** При реализация на мерките по приоритет „Справедлив преход“ по ПРР 2021-2027 ще се използва механизъм за демаркация и синергия с програма ПКИП 2021-2027 и НПВУ, на проектен принцип чрез извършване на проверка за двойно финансиране. При кандидатстване по процедурите, ще се заложи задължително изискване за бенефициентите, проектът или отделни части от него да не са финансирани от други програми (регионални, национални и/или на ЕС) на декларативен принцип. Също така, за определени мерки по Приоритета са възможни синхронизация на графиците за обявяване на процедурите за кандидатстване с цел синергия и допълняемост.

		сила“. Съгласно проекта на ИГРП, допустимата целева група по тази процедура включва микро, малки и средни предприятия, инвестиращи на територията на общините в областите Кюстендил, Перник и Стара Загора, както и общините Нова Загора, Ямбол, Симеоновград, Харманли, Тополовград, Димитровград, Хасково, Елхово, Сливен и Тунджа. - По отношение на добавената в ИГРП за 2024 г. нова процедура за подбор „Подкрепа за производствени инвестиции в големи предприятия в регион Стара Загора“, като допустима дейност е посочена подкрепата за производствени инвестиции в предприятията, различни от МСП. Така определен, обхватът на тези процедури е идентичен (припокрива се в пълна степен) по отношение на подкрепяните типове дейности и целеви групи предприятия с мерките, предвидени за изпълнение по ПКИП. Доколкото процедурите по ПКИП не изключват от обхвата си предприятията, осъществяващи инвестиции в най-силно засегнатите от климатичния преход региони, предлагаме УО на ПРР да предложи ясен механизъм за демаркация на подкрепата за предприятията по двете програми. Необходимо е да се установи допълняемост между отделните мерки още във фазата на тяхното програмиране, като впоследствие се осигури и ефективен механизъм за контрол в етапа на изпълнение на		

		проектите, така че да се гарантира липса на припокриване на интервенции и недопускане на двойно финансиране. Частично припокриване на дейности между ПРР и ПКИП, както и с процедура BG-RRP-3.007 Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции („AttractInvestBG“) от НПВУ има и по отношение на процедура „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони“, където също следва да бъде приложен ясен механизъм на демаркация.		
5.	КНСБ, по електронна поща на 07.02.2024 г.	КНСБ не подкрепя предложенията по първо изменение на ИГРП за 2024 г. на УО на ПРР по Приоритет 4 „Справедлив преход“: 1. Разпределението на средствата по ФСП отново е направено по непрозрачен начин и без предварително съгласуване със синдикатите, за което не веднъж настоявахме в наши становища. Отново подчертаваме, че средствата от ФСП са насочени основно към разкриване на нови работни места и защита на работниците и служителите, които ще пострадат от затваряне на въглищните мини и тецове! В тази връзка изобщо не е изяснен въпросът за прилагане на ключови индикатори като брой работни места във въгледобивните дейности и заместваща заетост в рамките на съответната концесионна територия. 2. Считаме, че въпреки необходимите	Предоставените коментари се приемат за информация.	1. Всички инвестиции и мерки, планирани за подкрепа по ФСП, са в съответствие със специфичната цел на фонда за осигуряване на възможност **на регионите и населението** да се справят с въздействието върху социалната сфера, заетостта, икономиката и околната среда на прехода за постигане на целите на Съюза за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и на неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г., въз основа на Парижкото споразумение. В изпълнение на това основният фокус на интервенциите, както и средствата от ФСП са насочени основно към разкриване на нови работни места и защита на работниците и служителите, които ще

		подготвителни и съгласувателни дейности свързани с „комплексните и сложни дейности за възстановяване на минните терени и създаването на възможности за алтернативни икономически дейности върху тях, изискващи стриктно прилагане на националното и европейското законодателство“, **част от средствата предвидени за рекултивация (рехабилитация) на промишлени площадки и замърсени терени да бъдат заложени в Индикативната работна програма за 2024 г.** Основание за това са проблемите пред които вече са изправени мини „Марица изток“, породени от намаляващия добив на въглища и необходимостта от предприемане на мерки за рекултивация на терените. 3. От друга страна, прави впечатление, че почти целия ресурс за подкрепа на МСП и големите предприятия е включен в ИГРП за 2024 г. В тази връзка изразяваме съмнение, че процедурите по проектните предложение и оценката на проектите ще бъде бъде изпълнена в посочените срокове. **Предлагаме да бъде преразгледано разпределението на сумите по тези дейности, като част от тях бъдат предвидени за по-късен етап за изпълнение по Приоритет 4.** В заключение, считаме, че инициирането на писмена процедура по първо изменение на Индикативна програма в приоритета „Справедлив преход“, който има изключително важно значение		пострадат от затваряне на въглищните мини и тецове. 2. Дейностите по рекултивация и възстановяване на минните терени и подготовката им за алтернативни икономически дейности са планирани на територията на 3-те региона. Мерките ще се изпълняват при строго спазване на националното и европейско законодателство, както и на принципа „замърсителят плаща“. Следва да имате предвид, че Индикативната работна програма за 2024 г. е документ, който има възможност да бъде актуализиран. В тази връзка процедурата за рекултивация на минните терени може да бъде включена в нея, когато всички необходими подготвителни и съгласувателни дейности по подготовката на дейностите за рекултивация бъдат приключени, както и разработването на указания за предоставяне на финансиране е на необходимият етап на зрялост. 3. Становището не съдържа конкретно предложение за преразглеждане на разпределението на сумите по съответните процедури.

		за защита на работните места, доходите и запазването на икономиката на трите възгледобивни региона не е подходящата форма за вземане на решения. Настояваме за присъствено заседание на което да бъдат поставени и обсъдени предложенията за решения на УО на ПРР.		